

ПАНЕЛ 1: ПРВИХ ДЕСЕТ КОНКРЕТНИХ МЕРА НОВЕ ВЛАДЕ – СТРАТЕГИЈА СРБИЈЕ ЗА ПРИВРЕДНИ РАСТ

ГДЕ СМО И КАКО ДО ОНОГА ГДЕ БИ ТРЕБАЛО ДА БУДЕМО?

Вида Џагић, потпредседник Привредне коморе
Србије

АМБИЈЕНТ ПОСЛОВАЊА – АНАЛИЗА ТРЕНУТНОГ СТАЊА

- Процењен административни трошак и административно оптерећење привреде са 157 процедура износи око 4,2% БДП или 1,35 милијарди ЕУР
- Србија је према Извештај Светске банке на 175. позицији када су у питању грађевинске дозволе (неопходно је проћи кроз 19 процедура, утрошити 279 дана и потрошити 1.603,8% дохотка по глави становника како би у Србији добили грађевинску дозволу)
- У оквиру Doing Business извештаја Србија се налази на 104. позицији када је у питању извршење уговора судским путем јер је потребно проћи кроз 36 процедура које у просеку трају 635 дана и коштају 31.3% потраживања (проблем је и висина такси у судским процесима за наплату потраживања, као и висина такси код административних поступака у суду)
- Инспекцијске контроле и надзор над спровођењем прописа директно доприносе расту трошкова привреде
  - Постоји велики број инспекција на националном и локалном нивоу чији рад није координисан
  - Редовне инспекцијске контроле нису планиране и по правилу се не најављују привредницима
  - Прописи садрже дискрециона права
  - Компетенције инспектора и ниске плате

ДРЖАВА – АНАЛИЗА ТРЕНУТНОГ СТАЊА

- Домаћа тражња константно и значајно превазилази домаћу производњу
- Потрошња становништва и државе врло висока - **држава прерасподељује 45% БДП**
- Нису само **високи јавни расходи** узрок буџетском дефициту, већ и **смањени приходи у буџет**, због смањења пореске основице услед пада производне активности, лоше пореске политике, евазије пореза и значајног присуства сиве економије
- Највећи расходи одлазе на социјална давања и то пензије и на накнаде запосленима у јавном сектору и државној администрацији, ниво капиталних улагања је веома низак, финансирање инфраструктурних пројеката доминантно се реализује задуживањем.
- **Просечне зараде у јавном сектору изнад просечних зарада у РС**
- **Опште карактеристике пословања јавних предузећа:** ниска ефикасност, застарела инфраструктура и опрема која захтева инвестициона улагања, низак квалитет услуга, формирање цена - са доминантном социјалном компонентом која не обезбеђује економску одрживост, проблем наплате потраживања, управљање је неефикасно, превелик број запослених, располажу са значајним делом имовине која није у функцији

ЗАПОСЛЕНОСТ – АНАЛИЗА ТРЕНУТНОГ СТАЊА

- **Стопа незапослености 2001 - 2011. године са 12,2% на 23,7%**
- Незапосленост је висока у свим старосним групама (посебно жена, младих из старосне групе 15 - 24 година, као и старијих лица (55 - 64 година))
- Незапосленост у Србији је углавном дуготрајна (**73,7% незапослених је без посла дуже од 1 године**)
- **Посебан ризик представља диспропорција између активног и издржаваног становништва која је у 2011. години износила 46,4%**
- Највише је незапослених са завршеном средњом школом (чак 67,2%)
- **Запосленост у неформалном сектору чини 18,8% од укупног броја запослених**
- Током кризе, неформална запосленост је опадала брже од формалне
- Ограничења код запошљавања
  - Порези и доприноси на зараде су високи
  - Ограничења у погледу рада на одређено време и других флексибилних видова запошљавања
  - Високи су трошкови отпремнина, захтева у погледу заштите на раду и инспекције рада
  - Запошљавање странаца регулисано застарелим прописима

ПРИВРЕДА – АНАЛИЗА ТРЕНУТНОГ СТАЊА

- **Ниво економске активности је низак (40% из 1989. године), а динамика раста успорена**
- **Промене у структури економске активности су неадекватне (развој базиран на услугама)**
- **Просечан раст индустрије у протеклих 10 година је око 0,7%, што значи да се у овом веку нећемо ни вратити на ниво из 1989. године**
- **Крајем осамдесетих година сваки трећи динар БДП долазио је из индустрије, данас је то сваки седми динар**
- **Структура извоза је неадекватна с обзиром на секторску, наменску и географску дисперзију**
- **Висок увоз изазван је енергетском и технолошком зависношћу, али и политиком доходака која је праћена прецењеношћу динар**
- **Проблем неликвидности привреде**
  - **Директно доприноси смањењу привредне активности**
  - **Доприноси проблему сервисирања обавеза према држави, запосленима, добављачима и банкама**
  - **Дугорочно води ка гашењу предузећа и генреисању великог броја нових незапослених**
- **Просечан период наплате је 128 дана**
- **62.340 блокираних привредних субјеката 31.12.2011. године (укупне неизмирене обавезе од 172,1 милијарди динара; 92.883 запослених радника)**

ХИТАН СТАБИЛИЗАЦИОНИ ПРОГРАМ

Фискална
политика

Неликвидност

Амбијент
пословања

Запошљавање

ПРОГРАМ РЕФОРМИ

Реформа јавног
сектора

Финансирање
привреде

Структурне промене и
раст конкурентности

РЕФОРМА ДРЖАВЕ – ПРЕПОРУКЕ

Амбијент пословања

- **КРАТКОРОЧНО**
- Спровођење плана за укидање/поједностављење административних процедура
- Програм реформе инспекција
- Правила за доношење и процену ефеката нових прописа

- **СРЕДЊОРОЧНО**
- Доношење и имплементација нових закона (о раду инспекција, из области управљања грађевинским земљиштем и регулисања тржишта у грађевинарству)

Фискална политика

- Зауставити раст дефицита буџета, све приходе и расходе везати за буџет, укинути самостално убирање прихода
- Реформа права на јавна средства уз програм смањења издатака за запослене у јавном сектору
- Смањење парафискалних оптерећења
- Свеобухватна реформа пореског система
- **Увести синтетички порез на приходе грађана уз јасно дефинисање олакшица за улагање у продуктивне намене и штедњу**
- **Размотрити повећање пореза на добит који се извлачи из компанија**
- **Реформу пореског поступка и пореске администрације**
- Фискално стимулисати штедњу становништва
- Реформа парафискалних оптерећења на локалном и националном нивоу

Јавни сектор

- Реформа јавног сектора чији су приоритети: реформа пензионог система, реформа система здравственог осигурања, реформа система образовања, реформа администрације на свим нивоима
- Динамички план реформи јавног сектора
- Корпоратизација јавних предузећа
- Примена модела ЈПП
- Примена Стратегије развоја јавних набавки
- Подизање капацитета привреде за укључивање у пројекте који се финансирају из међународних финансијских институција

ЗАПОСЛЕНОСТ - ПРЕПОРУКЕ

ЗАПОСЛЕНОСТ

- Донети нови Закон о раду
  - Увести флексибилне облике запошљавања
  - Смањити износе обавезних отпремнина
  - Смањити административна оптерећења
- Успоставити стабилан и системски дијалог репрезентативних представника кроз Социоекономски савет
- Успоставити правила да се одлуке о цени рада везују за одрживу економска снагу привредних субјеката и кретања јединичних трошкова рада
- Преиспитати ефекте до сада предузиманих активних мера запошљавања
- Направити свеобухватан програм са инструментима подршке активном и одрживом запошљавању: кроз samozapošljavanje, социјална предузећа, преквалификацију, доквалификацију
- Успоставити посебан програм подстицања запошљавања у пољопривреди, запошљавања младих, жена и остеливих група становништва
- Донети нови Закон о запошљавању страних држављана
- Реформа образовног система у складу са потребама тржишта рада

ПРИВРЕДА – ПРЕПОРУКЕ

Неликвидност

КРАТКОРОЧНО

- Донети Закон о роковима измирења новчаних обавеза - рок скратити на 45 дана
- Хитно донети динамички план измиривања ткз. старих дуговања државе према привреди-успоставити надзор и контролу извршења плана

СРЕДЊОРОЧНО

- У наредне две године окончати поступак приватизације друштвених предузећа
- Решавање проблема неликвидности приватног сектора
- Успостављање финансијске дисциплине у наплати потраживања

Финансирање привреде

- Доношење Закона и оснивање развојне банке
- Развој тржишта капитала
- Ограничити ниво задуживања државе код банака на домаћем тржишту
- Снижавање цена капитала
- Привреда - системско и структурно реструктурирање компанија (уз финансијско реструктурирање)
- Унапређење корпоративног управљања у циљу прибављања јефтинијег капитала
- Банке - промена пословне политике кредитирања привреде у правцу кредитирања производње намењене извозу

Структурне промене и раст конкурентности

- Дефинисати ефикаснију политику привлачења инвеститора кроз различите видове дозвољене државне помоћи као што су снижавање пореза на зараде, бесплатно уступање земљишта и објеката
- Дефинисати производне приоритете као смернице за директније ангажовање развојне политике на националном и локалном нивоу
- Приоритетни сектори:
  - енергетика
  - пољопривреда и прехрамбена индустрија
  - прерађивачка индустрија оријентисана на извоз и супституцију увоза

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ
ECONOMICS INSTITUTE

1947

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ

МОКРОГОРСКА ШКОЛА МЕНАЏМЕНТА

MOKRA GORA SCHOOL OF MANAGEMENT

ХВАЛА НА ПАЖЊИ

www.pks.rs